

T.C. MERKEZ BANKASI TARAFINDAN TÜRK LİRASI MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA DÖNÜŞÜMÜN DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ YAYIMLANDI

T.C. Merkez Bankası ("**Merkez Bankası**") tarafından düzenlenen ve 21 Aralık 2021 tarihli ve 31696 1. Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2021/14 sayılı Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ("**Tebliğ**") yayımlanmıştır.

İşbu bilgi notunda yeni Tebliğ kapsamında yurt içi yerleşik gerçek kişilerin döviz tevdiat hesaplarının ve döviz cinsinden katılım fonlarının Türk Lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüşmesi halinde mevduat ve katılım fonu sahiplerine destek sağlanmasına ilişkin yeniliklere dair bilgilere ve değerlendirmelerimize yer verilmiştir.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Yönetmelik kapsamında getirilen temel yenilikler aşağıdaki şekilde özetlenebilecektir:

- (i) *Tebliğ kapsamındaki uygulamadan yararlanabilmek için Türk Lirasına çevrilecek ABD Doları, Euro ve İngiliz Sterlini cinsinden dövizin 20.12.2021 tarihinde döviz tevdiat hesaplarında veya döviz cinsinden katılım fonu hesaplarında mevcut olması gerekmektedir.*
- (ii) *Türk Lirasına çevrilen tutarlar, vadeli hesaplara 3 ay, 6 ay veya 1 yıl vadeli olarak aktarılabilir.*
- (iii) *Vade sonu kurunun dönüşüm kurundan yüksek olması ve bu kur farkının hesap sahibine verilen faiz veya getiriden fazla olması halinde fark tutarı, Merkez Bankasınca ilgili banka aracılığıyla mevduat veya katılma hesabı sahibine ödenecektir.*
- (iv) *Türk Lirası mevduat veya katılma hesapları, bu uygulamadan yalnızca 1 defa faydalanabilir.*

I – TEBLİĞ İLE GETİRİLEN YENİ UYGULAMA

Yeni düzenleme kapsamında, 20.12.2021 tarihinde mevcut dövizlerin Türk Lirasına çevrilerek vadeli hesaplara yatırılması halinde, bu hesap sahiplerine faiz veya kâr payı getirisinin yanı sıra kur farkı kaynaklı Merkez Bankasınca temin edilecek ek bir ödeme yapılacaktır.

Uygulamanın detayları aşağıda yer almaktadır:

1. Uygulamadan yurt içi yerleşik gerçek kişiler yararlanacaktır.
2. Uygulamaya ABD doları, Euro ve İngiliz Sterlini cinsi döviz tevdiat hesapları ve döviz cinsinden katılım fonu hesapları dahildir. Diğer döviz cinsleri dahil edilmemiştir.

3. Döviz tutarlarının bu hesaplarda 20.12.2021 tarihinde mevcut olması gerekmektedir.
4. Hesap sahibinin uygulama kapsamında döviz tutarlarını Türk Lirasına çevirme talebi üzerine döviz tutarları dönüşüm kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilecektir. Dönüşüm kuru, dövizin Türk Lirasına çevrildiği gün saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kuru olarak esas alınacaktır.
5. Türk Lirasına çevrilen tutarlar 3 ay, 6 ay veya 1 yıl vadeli olarak vadeli Türk Lirası mevduat veya katılma hesabına yatırılacaktır.
6. Vade boyunca söz konusu mevduat veya katılma hesabına uygulanabilecek faiz veya kâr payı oranları, Merkez Bankası'nca belirlenen asgari oranların altında olmamak kaydıyla, mevduat ve katılım bankaları tarafından belirlenecektir.
7. Vade sonu kurunun dönüşüm kurundan yüksek olması ve kur farkı üzerinden hesaplanan tutarın mevduat veya katılım bankası tarafından ödenecek faiz veya kâr payından yüksek olması durumunda, Merkez Bankası tarafından hesap sahiplerine hesabın bulunduğu banka aracılığıyla ek bir ödeme yapılacaktır. Bu ödeme tutarı, kur farkı üzerinden hesaplanan tutardan faiz veya kâr payı düşülerek hesaplanan tutar kadardır.
8. Tebliğ'de Merkez Bankası tarafından sağlanacak desteğin tutarının hesaplanması ve belirlenmesi açısından vade bazlı bir farklılaştırma yer almamaktadır.
9. Vade tarihinden önce hesaptan çekim yapılması halinde, uygulama kapsamında Merkez Bankası tarafından herhangi bir ödeme yapılmayacaktır.
10. Tebliğ'de bankaların uygulamaya katılabileceği hususunda bir hüküm bulunmamaktadır. Bu bağlamda, tüm mevduat ve katılım bankaları, kendilerine uygulama kapsamında talep gelmesi durumunda gerekli işlemleri gerçekleştirecektir.

II – TEBLİĞ'İN UYGULANMASINDA KARŞILAŞILABİLECEK HUSUSLAR

Tebliğ ile getirilen uygulamaya ilişkin işlemler kapsamında bankalarca ve banka müşterilerince dikkate edilmesi gereken hususlara dair açıklamalarımız ve değerlendirmelerimiz aşağıda yer almaktadır.

1. Uygulama kapsamındaki destekten yararlanmak için ilgili döviz tevdiat hesapları/döviz cinsinden katılım fonu hesapları ile vadeli Türk Lirası hesapları arasında bağ olması gerekmektedir. Bu bağın varlığını göstermek için müşterinin yazılı talebini bankaya iletmesi, müşteri ile banka arasında ileride yaşanabilecek uyuşmazlıkların önlenmesini sağlayacaktır. Müşterilerin dövizlerini Türk Lirasına Tebliğ kapsamında uygulamaya dahil olarak çevirebilmesi için Bankaca özel olarak internet/mobil bankacılık üzerinden erişilebilecek bir ürün/modül geliştirmesi ve müşterilerin bu ürün/modülü kullanarak parasını vadeli Türk Lirası hesabına aktarması halinde, müşterilerin yazılı talebini iletmesine gerek olmayacağı kanaatindeyiz.
2. Tebliğ'nin yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği ve 20.12.2021 tarihinde ilgili hesaplarda mevcut döviz tutarları için Merkez Bankası'nın kur bazlı destek sağlayacağı belirtilmekle beraber, hesap sahiplerinin mevcut dövizlerini bu uygulamaya dahil olarak Türk Lirasına çevirmeleri için son bir başvuru/talep tarihi belirtilmemiştir.
3. Hesaplarda mevcut olan dövizin Türk Lirasına çevrilerek vadeli hesaplara aktarılacağı belirtilmektedir. Ancak internet bankacılığı ve mobil bankacılık üzerinden yapılan işlemlerde, genellikle satılan döviz tutarlarının karşılığı vadesiz Türk Lirası hesaplarına aktarılmaktadır.

Bu bağlamda, bu tutarların döviz hesaplarından direkt vadeli Türk Lirası hesaplara geçişlerini sağlayan arayüzlerin/modüllerin geliştirilmesi gerekecektir.

4. Uygulama kapsamına alınacak dövizlerin 20.12.2021 tarihinde hesaplarda bulunması şartı aranmaktadır. Ancak, 20.12.2021 tarihinin hangi anındaki ya da hangi zaman dilimindeki tutarın dikkate alınacağı belirli değildir. Bu hususta, 20.12.2021 tarihi saat 23:59'daki mevcut döviz tutarının dikkate alınabileceğini düşünmekteyiz.
5. Hesap sahipleri tarafından dövizlerin Türk Lirasına çevrilmesi talebinin iletildiği tarihte hesaptaki mevcut döviz tutarı, 20.12.2021 tarihindeki tutardan farklı olabilecektir. Dönüşüm tarihindeki tutarın 20.12.2021 tarihindeki tutardan daha fazla olması halinde, yalnızca 20.12.2021 tarihindeki tutar uygulamadan yararlanabilecektir. Diğer taraftan, 20.12.2021 tarihinden sonra hesaptaki tutarın azalması halinde, yalnızca geriye kalan tutar için uygulamadan faydalanmanın mümkün olacağı, hesaptaki döviz tutarı azaldıktan sonra tekrar geri yatırılan tutarların uygulama kapsamına alınmayacağı kanaatindeyiz.

Bu bağlamda,

- (i) 20.12.2021 tarihindeki hangi zaman dilimindeki tutarın dikkate alınacağı,
- (ii) dönüşüm talebi tarihindeki döviz tutarı ile 20.12.2021 tarihindeki döviz tutarının farklı olması durumunda hangi tutarın uygulamadan yararlanabileceği

hususlarındaki tereddütlerin giderilmesi için Merkez Bankasınca bir duyurunun yapılması yerinde olacaktır.

Örnek Olay:

20.12.2021 tarihi itibarıyla döviz tevdiat hesabında 10.000 USD'si olan bir hesap sahibi, 21.12.2021 tarihinde 4.000 USD'yi Türk Lirasına çevirmiş, 22.12.2021 tarihinde yeniden 2.000 USD olarak toplam bakiyeyi 8.000 USD'ye çıkarmış ise, bahse konu hesap sahibinin 23.12.2021 tarihinde yaptığı başvuruda 22.12.2021 tarihinde aldığı 2.000 USD için uygulamadan faydalanamayacağı, yalnızca 6.000 USD için uygulama kapsamında Merkez Bankası'ndan destek alabileceği kanaatindeyiz.

6. Yukarıda 5 no.lu kısımda belirtildiği üzere talebin iletildiği tarihteki hesaptaki mevcut döviz tutarı ile 20.12.2021 tarihindeki mevcut tutarın farklı olduğu durumlarda;
 - (i) özellikle internet bankacılığı/mobil bankacılık uygulamasında hesap sahibinin sadece Tebliğ'e uygun nitelikteki döviz tutarının ilgili vadeli Türk Lirası hesaplarına aktarabilmesini sağlayacak şekilde sistemsel düzeltmelerin/yazılımların yapılması ve/veya,
 - (ii) uygulamaya dahil edilebilecek tutarların takibini sağlayacak şekilde gerekli iç kontrol noktalarının tespit edilmesinde

fayda bulunmaktadır.

III – YÜRÜRLÜK

Tebliğ yayım tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

İşbu bilgilendirme notu 21 Aralık 2021 tarihli ve 31696 1. Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2021/14 sayılı Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ’ne ilişkin bilgilendirme amacıyla 22 Aralık 2021 tarihi itibarıyla hazırlanmıştır.

İşbu bilgilendirme notu içerisinde yer alan değerlendirmeler hukuki tavsiye ya da hukuki görüş niteliği teşkil etmemekte olup, bu değerlendirmelerden ötürü herhangi bir şekilde Aksu Çalışkan Beygo Avukatlık Ortaklığı’na sorumluluk tahmili mümkün değildir. Bu bilgi notunun kapsamındaki soru ve sorunlarınız bakımından hukuki danışman görüşü alınması tavsiye edilir.

Ayrıntılı bilgi için bizimle temasa geçebilirsiniz.

MUHAMMET ALTUNTAŞ

Avukat

muhammet.altuntas@aschukuk.com

SERDAR ŞAHİN

Stajyer Avukat

serdar.sahin@aschukuk.com

